

برهم‌زدن زیست صلح آمیز

کامبیز نوروزی

حقوق‌دان

در پی انتشار فیلمی از یک مرکز درمانی در شهر قم، دوباره بحث‌های گوناگون درباره مسئله حجاب بالا گرفته است. گروهی تصویربرداری از آن زن در مرکز درمانی را مخالف شرع و قانون و تجاوز به حریم خصوصی قلمداد کرده‌اند که این‌جانب در همین زمره‌ام؛ اما گروهی دیگر فیلم‌برداری از آن زن را که معتقدند حجاب را رعایت نکرده است، به‌عنوان عملی درست و مطابق با قانون و وظایف دینی فیلم‌بردار دآوری کرده‌اند. عده‌ای هم هستند که انتشار این فیلم را برنامه‌ریزی شده و توطئه‌ای از سوی معاندان دانسته‌اند. اما درعین‌حال که بحث‌ها درباره درستی و نادرستی فیلم‌برداری از این زن ادامه دارد، زمینه بروز این مرافعات و چیزی که مهم‌تر از این مباحث بوده و به‌ویژه دستگاه‌های مسئول و اشخاص صاحب مقام در مسیر پیشبرد اهداف خود، دانسته و ندانسته به آن اهمیت نمی‌دهند، «هم‌زیستی صلح‌آمیز» است. یک جامعه نمی‌تواند در کشمکش‌های مستمر و منازعات دائمی که خشم و کینه و نفرت می‌آفریند، زندگی شکوفا داشته باشد. نظام حکمرانی باید با یک نظام حقوقی کارآمد و مقبول عموم هر آنچه را که موجب بروز هر نوع نزاع و کشمکش و کینه است، از میان ببرد تا مردم بتوانند در محیطی امن و با آرامش و صلح‌آمیز در کنار هم زندگی کنند. حرمت انسان‌ها رعایت شود و کسی اجازه نیابد به حقوق دیگران تجاوز کند. از شرط‌های ایجاد یک زندگی صلح‌آمیز، رعایت حقوق همگان بدون هر نوع تبعیض است؛ اما در موضوع حجاب رفتار قانون‌گذار، دولت و دیگر دستگاه‌ها به شکلی است که زمینه بسیار مستعدی را برای بروز انواع مناقش‌ها و منازعات در جامعه فراهم کرده است. بعد از سال‌ها تجربه و به‌ویژه پس از ماجرای مرحوم مهسا امینی و وقایع پس از آن، بالاخره تصمیم‌گیرندگان پذیرفتند که «گشت ارشاد» اقدامی نادرست است که موجب درگیری‌های فراوان می‌شود. با این حال همچنان تلاش دارند شیوه‌هایی را برای الزامی نگه‌داشتن حجاب در مکان‌های عمومی ابداع کنند. یکی از این ابداعات قانون معروف به حجاب و عفاف است که با انتقادات فراوان حقوقی و جامعه‌شناختی و روان‌شناختی مواجه است؛ اما مجلس بدون هر اعتنایی آن را با ایرادات فراوان تصویب کرد. اما ابداع دیگر این بوده است که موضوع مقاله به رعایت‌نکردن پوشش شرعی را از سطح سازمان به سطح عمومی کشانند. به این معنا که اگر قیلا مهم‌ترین دستگاهی که با بی‌حجابی یا بدحجابی (که واژه‌ای نادرست است) برخورد می‌کرد، فقط نیروی انتظامی بود، حالا هر کسی عملا و بدون اجازه قانونی، مجاز شده که از زنی که تصور می‌کند حجاب را رعایت نکرده است، فیلم و عکس بگیرد، به نیروی انتظامی گزارش بدهد تا بعدا تعقیب قانونی انجام شود. این شیوه یعنی گروهی کوچک یا بزرگ، از مردم را در برابر گروهی دیگر، کوچک یا بزرگ قرار دادن. چنین شیوه‌ای، حتی اگر قانون هم داشته باشد، به معنای ایجاد سبز در جامعه است. شما به‌هیچ‌عنوان نمی‌توانید انتظار داشته باشید یک نفر از زنی فیلم یا عکس بگیرد و او هم هیچ نکودید. به‌ویژه اینکه می‌دانیم این زنان مطلقا شخصیت مجرمانه‌ای ندارند و خیلی از آنها در موقعیت‌های ممتاز اجتماعی نیز قرار دارند. آنها درد نیستند، آدم‌کش نیستند، از بی‌ت‌المال اختلاس و ارتشا نکرده‌اند و قاچاقچی نیستند. آنها فقط سلیقه‌ای متفاوت دارند که در محدوده عرف جاری نیز قرار می‌گیرد. غیر از همه نقدهایی که به نحوه مواجهه با امر بی‌حجابی شده است، سپردن بخشی از این مواجهه به آدم‌های عادی و بدون سمت مشخص فضایی می‌سازد که در آن بین مردم نفرت و کینه تولید می‌شود. زندگی صلح‌آمیز به یک زندگی پرتنش بدل می‌شود. کسی می‌خواهد با اتوبوس یا مترو به محل کار یا خانه‌اش برود. کسی جلوی او را می‌گیرد و به پوشش او ایراد می‌گیرد. مجادله‌ای آغاز می‌شود که پائانش معلوم نیست. شاید بگویند قانون است، که نیست؛ اما اگر قانون هم باشد، قانونی که به زندگی خصوصی افراد مربوط است و افراد درستکار آن را قبول ندارند، به اجرا در نمی‌آید و در برابرش مقاومت می‌شود. این مقاومت به منازعه شاید بکشد. چرا؟! چون جریان‌های خاص در حکمرانی از یک طرف به سلیقه خود بیش از خواست مردم اهمیت می‌دهند و از طرف دیگر می‌خواهند دستگاه‌های رسمی مانند نیروی انتظامی را از این مواجهه بیرون بکشند. که درست است؛ ولی در ادامه روشی بدتر را برمی‌گزینند و مردم را در برابر هم قرار می‌دهند. یعنی ساختار حقوقی و نظام حکمرانی به جای تولید نظم و برقراری صلح و مسالمت، به اختلال نظم و ایجاد ستیز در جامعه همت کرده است؛ که عاقبت ندارد. سر چشمه شاید گرفتن به پیل چو پر شد، نشاید گذشتن به پیل

چهارشنبه ۲۳ اسفند ۱۴۰۲
۲ رمضان ۱۴۴۵
۱۳ مارس ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۷۹۵
۱۵۰۰۰ تومان
۱۲ صفحه

گلایه‌های پررنگ پارلمان شهری پایتخت از وعده‌های عملی نشده شهرداری

تهران خیالی «بهشت»

شرق: «زمان کارآموزی شهردار تمام شده است»، «شهردار تهران در دنیایی زندگی می‌کند که متفاوت با مشکلات و مسائلی است که در تهران وجود دارد، امیدوارم دنیای او هم واقعی‌تر شود، صحبت از آرزوی‌های بزرگ کردن زمانی زیاست که ما خروجی آن را ببینیم»، «شهرداری تهران ناتوان از حل برخی مشکلات تهران است»، «گاهی وقت‌ها جابه‌جایی‌ها باعث خوشحالی مردم می‌شود که امیدواریم در سال آینده نیز این اتفاق برای مردم تهران بیفتد». این جملاتی است که جو شورای شهر تهران را مدتی ملتهب کرد. رئیس کمیته نظارت شورای شهر تهران این انتقادها را به بهانه خرابی سربالی پله‌های برقی

محمدرضا یوسفی‌نژاد، عضو شورای شهر تهران، در جریان بازدید از پروژه شهرداری تهران، در حالی که در حال گفت‌وگو با خبرنگاران است.

بررسی وعده ساخت ۴ میلیون خانه در آستانه هزارمین روز از فعالیت دولت

مسکن دولتی گرفتار بلندمرتبه‌سازی

صفحه ۴ از بخوانید

خصوصی‌سازی در ایران پس از انقلاب از دهه ۱۳۷۰ مطرح شد اما تجربه واگذاری‌ها تجربه موفقی نبوده و خود بر مشکلات افزود. دولت‌ها نیاز مالی خود را با این واگذاری‌ها تا اندازه‌ای برطرف کردند اما مشکلات جدیدی از این طریق ایجاد شد. معمولا خریداران شرکت‌های دولتی نهادهای عمومی و بانک‌ها و مؤسسات بودند. از این‌رو، معمولا این واگذاری‌ها منجر به عملکرد کارآمد بنگاه‌های واگذارشده نشد. درواقع آنچه در این واگذاری‌ها غایب بوده، بخش خصوصی واقعی بوده است. به عبارت دیگر، واگذاری از منطق اقتصادی خویش خارج است. زیرا منطق اقتصادی واگذاری‌ها این است که دولت مسئول وظایف حاکمیتی بوده و تصدی‌گری امری خارج از فلسفه وجودی دولت بوده و تنها در موارد شکست بازار است که دولت به اقتصاد ورود می‌کند. در این نگاه، دولت وظیفه بسترسازی فعالیت بخش خصوصی را داشته و در این شرایط، بخش خصوصی به دلیل منطق نفع‌طلبی، عملکرد کارآمد و موفقی دارد. اما در ایران نوع واگذاری‌ها به بخش عمومی غیردولتی بوده است و در مورد صنایع بزرگ نیز که بخش خصوصی ورود کرده، در نهایت این بخش به دلایلی کنار گذاشته شده است. برای نمونه می‌توان واگذاری مخابرات و فولاد در دوره دولت نهم را به یاد آورد. این امر موجب پدیده خصولتی‌ها شد که امروز از معضلات اقتصاد ایران شمرده می‌شود.

یکی از موضوعات واگذاری که حدود دو دهه در کشور مطرح است، واگذاری دو باشگاه ورزشی پرطرفدار کشور است. بارها مراحمی از کار پیش رفته است اما در نهایت واگذاری متوقف شده است. این دو باشگاه، وابسته به وزارت ورزش بوده و از طریق منابع دولتی تأمین می‌شوند. دولت‌ها در یک دوکانه نسبت به واگذاری این دو باشگاه

فضای سیاسی و اقتصادی ایران در ماه پایانی سال ۱۴۰۲، شرایط متفاوتی را تجربه می‌کند. درحالی‌که فضای سیاسی کشور همچنان متأثر از انتخابات ۱۱ اسفند مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری قرار دارد، فضای اقتصادی کشور بی‌تفاوت به فضای سیاسی، در تپوتاب افزایش قیمت ارز قرار داشته و این شاخص اقتصادی هر روز، رکورد جدید را ثبت می‌کند. گویی شرایط به‌گونه‌ای در حال رقم‌خوردن است که مردم سال جدید را با التهاب اقتصادی و سیاسی آغاز خواهند کرد؛ سالی که بیم‌های آن برای ایران با حوادث احتمالی اقتصادی داخلی و بیشتر بین‌المللی بسیار بیشتر از امیدهای آن است.

۱- معمولا رویدادهای سیاسی به ویژه از نوع مثبت آن یعنی برگزاری انتخابات و جابه‌جایی قدرت در مجالس و دولت‌ها، به لحاظ فعال‌شدن ظرفیت‌های جدید، زمینه‌ساز تحرک و نشاط در فضای سیاسی می‌شوند. این شرایط برای ایران در سال‌های اخیر کم‌رنگ بوده است. آنچه در فضای سیاسی از چند ماه پیش از انتخابات شکل گرفته، چالش بین جریان‌های سیاسی ابتدا بین اصلاح‌طلبان و اصولگرایان درخصوص رفتار شورای نگهبان در تأیید نامزدهای انتخابات و سپس چالش‌های درون‌جناحی اصولگرایان بعد از حضور محدود اصلاح‌طلبان در صحنه انتخابات، بر سر اعلام فهرست‌های انتخاباتی و ماجراهایی از جنس چنار و پاجوش بود. مسائلی که هیچ‌کدام باعث نشد با تهییج مردم و رای‌دهندگان، صحنه انتخابات داغ شود. پس از انتخابات نیز مردم بدون توجه به نتایج بیرون‌آمده از صندوق‌های رأی و پس‌لرزه‌های آن در فضای سیاسی و های‌وهوی جریان‌های سیاسی، در تکاپو و به عبارت دقیق‌تر در التهاب بازار ارز و چشم‌انداز نامشخص اقتصادی و معیشتی قرار داشته و تلاش دارند به هر ابزاری برای حفظ قدرت خرید خود بپردازند. طبعاً برگزاری انتخاباتی پرشور و با

سرمقاله

در «شرق» امروز می‌خوانید: گزارش «شرق» از خطر شدت بیماری‌های پوستی و عفونت‌های زنانه در سیل سیستان و بلوچستان • فراخوان جایزه ادبی ارغوان: داستان با موضوع «تردید»

برگزیده‌ها

ستایشی از برنامه عفو و بخشودگی زندانیان به مناسبت تقارن سال جدید با ماه رمضان و عید سعید فطر خبر داد

عیدانه عدلیه

مقیمی با تکذیب اخراج استادان پیشنهاد مناظره با استادان اخراجی را داد

اخراج استادان دانشگاه سیاسی است

نبرد استقلال و پرسپولیس با همه دوئل‌ها متفاوت است

دربی و سایه دولت

یاد

عکس سهند تاکیدی شرق

یادی از محمد امیرمظاهری

آن روز تلخ و آن روزهای دشوار هرگز فراموش نمی‌شوند. هنوز هم وقتی یاد آن دقیق تلخ را دوره می‌کنیم، چیزی شبیه آتش در قلبمان زبانه می‌کشد. خیرش داغ زد و هنوز داغ دل را تازه می‌کند. «محمد امیرمظاهری» درگذشت. مگر می‌شود؟ مگر به همین سادگی مرگ می‌تواند نبض‌های بزرگ انسان‌بودن را بلعد و حضورش را از میان بردارد؟ محمد امیرمظاهری سایه‌ای پنهان‌ور داشت که با آغوش باز دوستانش را در خود پناه می‌داد. او انکاری یک نفر نبود، توانش در مهرورزیدن از مرزهای فرد بودن عبور می‌کرد. حالا که نیست گاهی گمان می‌بریم به تنهایی بار بزرگی از مهربانی را بر دوش داشته است. باور کنید عزای سختی را تجربه کرده‌ایم و هر سال نیز در ۲۴ اسفندماه به مناسبت سالروز پرکشیدنش یک بار دیگر داغ بزرگی قلب‌های کوچکمان را در مشت می‌گیرد. نمی‌خواهیم ببیزیم که دیگر نداریمش. خانواده و دوستان بدون او سایه‌ای بزرگ را از دست دادند که قطعا بودنش می‌توانست میان‌بری برای فراموشی دردهای عذاب‌آور باشد. اما چاره‌ای نیست. بغض را می‌شود به یادگار نگه داشت تا وقتی اوج می‌گیرد، به یاد آوریم که زندگی را شانه به شانه چه کسانی مزمره کرده‌ایم و رد برجای‌مانده از نگاه چه قلب‌هایی، امروز تضمین محبت در میانمان شده است. یک بار دیگر و در سالروز پرکشیدن محمد امیرمظاهری او را می‌خوانیم و نامش را صدا می‌کنیم. همه دوستان و حوزه رسانه این روزها قطعا لب‌ریز اویند که زندگی را با دوستان به اشتراک گذاشته بود و دانه‌های نفسش را نیز چون باران فرو می‌ریخت. روحش شاد و یادش گرامی. همیشه قلب ما می‌خواند: «محمد امیرمظاهری».

خانواده، دوستان و همکاران روزنامه شرق

برادر گرامی جناب آقای محمدهاشم مهیمنی

درگذشت مادر گرامیتان را به جناب‌عالی و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزومندیم.

محمدامین سازگارنژاد، جهانگیر عرب، ناصر عرب
احمد تواهرن، عبدالله میر اکبری، جهانگیر حسن زاده، جمال بافرانی

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق ۸۶۰ ۳۶۱۱۹

سیاست تبدیل شوند و این امر با توجه به تشدید دوقطبی‌ها در کشور، می‌تواند به‌عنوان یک خطر سیاسی و امنیتی تلقی شود. از این‌رو با وجود منطق درست واگذاری این باشگاه‌ها و اقدامات جسته‌گریخته، هیچ‌گاه این اقدامات به جایی نرسید. فشارهای فیفا و ای‌اف‌سی مبنی بر ضرورت غیردولتی‌بودن باشگاه‌های ورزشی، سال پیش منجر به حذف باشگاه ایرانی از جام باشگاه‌های آسیا شد و این فشار در سال جاری تمامی باشگاه‌های ایرانی را تهدید می‌کند. از این‌رو دولت مجبور است که مالکیت بر این باشگاه‌ها را واگذار کند. بنابراین در ۲۷ دی‌ماه در هیئت دولت، موضوع واگذاری این دو باشگاه به تصویب رسید و معاون اول رئیس‌جمهور، به‌طور رسمی اعلام کرد که ۸۰ درصد سهام باشگاه پرسپولیس به سازمان تأمین اجتماعی واگذار خواهد شد. اما نکته مهم این است که ایرنا، خبرگزاری دولت اعلام کرد واگذاری ۸۰ درصد از سهام پرسپولیس به صندوق بازنشستگی کشوری، سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بیمه روستاییان و عشایر بابت رد دیون و سایر تکالیف دولت واگذار می‌شود (ورزش ۳، ۲۰ اسفند ۱۴۰۲).

در این واگذاری چند نکته مهم وجود دارد: اول اینکه به یک نهاد عمومی غیردولتی و نه بخش خصوصی واگذار شده است. دوم اینکه مدیریت این نهاد عمومی توسط وزارت تعاون تعیین می‌شود. سوم اینکه اکنون سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی و... با بحران مواجه هستند. این صندوق از محل حق بیمه بیمه‌شوندگان تأمین می‌شوند و طبیعی است که تأمین اجتماعی برای خدمت بهتر و بیشتر به مشتریان خود باید به فعالیت‌های سودآور روی آورد در نتیجه، تحمیل دو باشگاه زیان‌ده به زیان میلیون‌ها بیمه‌شده است و مصلحت آنان نیست.

حضور حداکثری مردم که به احتمال زیاد نتایجی متفاوت از آنچه فعلا رقم خورده، می‌داشت می‌توانست در شکل‌گیری نشاط عمومی و کاهش التهابات اقتصادی و مهار انتظارات تورمی و منفی اقتصادی حداقل برای مدتی مؤثر باشد، اما عملا اثرگذاری مثبت رویدادهای سیاسی از نوع انتخابات و جابه‌جایی قدرت به شکل متداول در ایران بر روندها و ساختارهای اقتصادی، از بین رفته یا به حداقل رسیده است و این امری خطرناک و پرهزینه برای کشور است. ۲- قیمت ارز از اوایل بهمن‌ماه ۱۴۰۲ بعد از یک ثبات یک‌ساله وارد مدار افزایشی شد و در طول این زمان در حدود ۲۰ درصد افزایش را تجربه کرده است این معنایی جز افت ۲۰ درصدی ارزش پول ملی و کاهش قدرت خرید مردم ندارد. در بروز این شرایط عوامل مختلفی دخیل هستند. ایستایی سیاست خارجی کشور در رفع تحریم‌ها و توقف مذاکرات احیای برجام، مواضع اخیر گروه ویژه اقدام مالی (FATF) و تداوم قراردادن ایران در فهرست سیاه این گروه، بالاگرفتن اختلافات و تنش‌ها میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، تداوم و تشدید همه‌های سیاسی به ایران در پرتو بحران اوکراین و جنگ اسرائیل و حماس و پرتگ‌ترشدن سایه بازگشت ترامپ به قدرت در آمریکا، مهم‌ترین عوامل سیاسی اثرگذار بر بازار ارز در هفته‌های اخیر است. مسائلی که در ماه‌های آینده به احتمال زیاد تشدید خواهند شد.

۴۳۰
ادامه‌در صفحه ۵